

375 Jelentés az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat pénzügyi-gazdasági tevékenysége ellenőrzésének megállapításairól

TARTALOMJEGYZÉK

I. Részletes megállapítások

1. A feladatellátás szervezettsége, szabályozottsága
2. Az önkormányzat működésének, a gazdálkodás rendjének szabályszerűsége
3. A beszámolási kötelezettség teljesítése, a költségvetés készítése és végrehajtása

II. Összegző megállapítások, következtetések

III. Javaslatok

Az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat ellenőrzésére az Országgyűlés 20/1997. (III. 19.) OGY. sz. határozata alapján az Állami Számvevőszék V-1008/1997. sz. vizsgálati programjának szempontjai szerint került sor.

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy

- ~ az országos kisebbségi önkormányzat működési feltételrendszere hogyan alakult a vizsgált időszakban,
- ~ a gazdálkodás szervezettsége, szabályozottsága mennyiben felel meg a vonatkozó jogszabályi követelményeknek,
- ~ a feladatellátás során hogyan hasznosultak a központi költségvetésből származó erőforrások,
- ~ mennyire biztosított a gazdálkodás, a pénzeszközök felhasználásának törvényessége és szabályszerűsége, a számviteli törvény és a vonatkozó kormányrendeletek előírásainak betartása.

A vizsgált időszak: 1996. I. 1. – 1997. III. 31.

A helyszíni vizsgálat időpontja: 1997. április - május hó

Az önkormányzat a jelentésre észrevételt tett, mely szerint a megállapításokkal egyetértett, s a javaslatoknak megfelelően a hibák, hiányosságok egy részének megszüntetésére időközben intézkedett. Az észrevételt és az utólagos kiegészítéseket a végleges jelentés elkészítése során figyelembe vették.

I. Részletes megállapítások

1. A feladatellátás szervezettsége, szabályozottsága

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény alapján hozta létre a magyarországi cigány népcsoport 1995. IV.9-én az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzatot (továbbiakban: OCKÖ). A megválasztott képviselők (53 fő) 1995. IV. 11-én megtartották az **alakuló közgyűlésüket**, ahol megválasztották a tisztségviselőket és elfogadták az ideiglenes Szervezeti és Működési Szabályzatukat (továbbiakban: SzMSz).

Az OCKÖ a törvényben kapott felhatalmazás alapján ellátja az általa képviselt kisebbség érdekeinek országos, valamint területi képviseletét és védelmét.

Tudatában vannak, hogy ez a többi nemzeti kisebbségekhez viszonyítva is sajátos és hosszú távú feladatot jelent. Az országban a mértéktartó becslések alapján is számuk meghaladja az 500 ezer főt. Területi megoszlásukat tekintve nem egyenletes, de a három északi megyében (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád) a legnagyobb, a keleti térségben (Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés) és a budapesti régióban is számottevő a létszámuk. A nyugati országrészekben számuk jóval kevesebb.

A népcsoport 30%-a a városban lakik, lakásviszonyuk javulása ellenére 14%-uk még mindig elkülönített telepen él. Az oktatásban egyre nagyobb az esélyegyenlőtlenség, ami a továbbtanulásban és a lemorzsolódásban is megfigyelhető.

Kedvezőtlen a munkaerő-piaci helyzetük. A munkanélküliségi ráta az országos 10-11%-kal szemben körükben ennek 4-5-szöröse. A tapasztalatok szerint korábban a családi jövedelmeknek több mint a fele bérből-fizetésből származott, jelenleg a fő bevételi forrást a szociális juttatások jelentik. Az etnikum egészségi állapotára jellemző, hogy a várható élettartamuk 10 évvel rövidebb, mint az átlagos magyar lakosoké. Növekvő tendenciát mutat az etnikai konfliktusok száma és súlyossága.

A cigány népcsoport **449 helyi kisebbségi önkormányzatot** hozott létre. Az OCKÖ valamennyi szervezettel – elsősorban a megyei irodákon keresztül – kialakította az együttműködés

különféle formáit.

Az OCKÖ jelenleg **18 megyében 23 irodát** működtet, Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Hajdú-Bihar megyében a problémák összetettsége miatt kettőt. Az irodák általában a megyeszékhelyen működnek, de ettől eltérően, bizonyos esetekben más településeken, ha praktikus szempontok ezt indokolják. Az **irodák vezetői** minden esetben az **OCKÖ tagjai**. A **közgyűlés 7/1996. (III.30.) K.Gy. határozatával** elfogadta a **megyei irodák SzMSz-ét**. Az irodák jelenlegi feladata elsősorban az összekötő kapocs szerepének teljesítése a helyi cigány önkormányzatok és az OCKÖ között, a helyi igények felmérése és közvetítése az OCKÖ felé, valamint az információáramlás biztosítása az országos és a helyi szint között. Mivel a megyei irodák vezetői egyúttal az OCKÖ tagjai is, személyük garancia a helyi és az országos önkormányzati érdekek összehangolására.

Az együttműködés keretében az OCKÖ támogatást nyújt az arra rászoruló helyi kisebbségi önkormányzatok számára. E célra 1996-ban az elnökség 803.000 Ft-ot hagyott jóvá, valamint az elmúlt két évben mintegy 80-90 programot szervezett, támogatott (kulturális, oktatási, művelődési stb. témákban).

Az etnikai kisebbségi szervezetek, alapítványok, klubok, szövetségek száma megközelíti a százat. A kapcsolatot az országos jellegű szervezetekkel az OCKÖ és Elnöksége, a helyi szervezetekkel a megyei irodák és a képviselők tartják. 1996-ban elnökségi jóváhagyással 1.795.000 Ft támogatást nyújtottak 10 különböző szervezet részére.

Az OCKÖ az ideiglenes SzMSz-t 1995. XI. 25-i ülésén véglegesítette, majd figyelembe véve a működés, gazdálkodás tapasztalatait, 1996. VII. 19-én azt több pontján megváltoztatta (pl. bizottságok száma, utalványozás köre, képviselő stb.).

A jelenleg hatályos SzMSz egyértelműen szabályozza az önkormányzat feladat- és hatáskörét, az önkormányzati szervek közötti munkamegosztás módját.

Az 1993. évi LXXVII. tv. 37., 38., 39 §-ai szellemében fogalmazták meg a **közgyűlés kizárólagos hatáskörébe** tartozó kérdéseket. A nem kizárólagos közgyűlési feladat és hatáskört az elnökre, elnökségre, a Koordinációs Testületre, illetőleg a bizottságokra átruházta a közgyűlés azzal a megszigorító intézkedéssel, hogy a hatáskör gyakorlásához szempontokat adhat és a hatáskör gyakorlására vonatkozó döntést visszavonathatja.

A közgyűlés átruházott feladat- és hatáskörjegyzéke az SzMSz

mellékletét képezi. Az átruházott hatáskörök gyakorlásáról az arra jogosult szerv köteles a közgyűlésnek beszámolni.

A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó, valamint a tisztségviselők megválasztásával és személyével kapcsolatos döntésekhez, az SzMSz módosításához minősített 2/3-os "igen" szavazat szükséges.

A közgyűlésnek éves munkaterve nincs, hanem 4 éves program időarányos, az adott évre vonatkozó részét tűzi napirendre, tárgyalja meg.

Két közgyűlés között az OCKÖ munkáját a 7 tagú elnökség irányítja.

Az elnökségi üléseken tanácskozási joggal vesz részt az Ellenőrzési Bizottság elnöke, a Koordinációs Testület titkára és a hivatalvezető. Az elnökség döntéseiről a következő közgyűlésen beszámol.

A jelentős számú helyi kisebbségi önkormányzatok, a megyei (regionális) irodák működése szükségessé tette egy ún.

Koordinációs Testület létrehozását. A testület gondoskodik az érdekvédelmi tevékenység területi szervezéséről, illetőleg a területi érdekek központi megjelenítéséről, s e tárgykörben javaslatot tehet a közgyűlés felé.

A koordinációs testület tagjai az Elnökség tagjai és a közgyűlés által megválasztott megyei képviselők. Az elnök munkáját koordinációs titkár segíti.

A közgyűlés 1995-ben 11 bizottság megalakításáról döntött, köztük a 3 tagú Pénzügyi Ellenőrző Bizottságról. A bizottságok munkája hiányos, volt olyan, mely meg sem alakult, ezért 1996. VII. 19-én azok átszervezésével, illetve megszüntetésével a bizottságok számát 8-ra csökkentették. Ezek a bizottságok – a Programtervezési Bizottság kivételével – megalakultak, elkészítették működési szabályzatukat. Az Etikai Bizottságot nem állandó jelleggel választották, hanem szükség szerint ülésezik és az Etikai Szabályzat szerint jár el az etikai normák és szabályok megsértése esetén.

A bizottságok szakmai területét érintő kérdésekben – a közgyűlés által átadott hatáskörben (2/3-os minősített szavazással) – szabadon járnak el. A munkájukat megválasztott koordinátor segíti. A bizottsági munka szervezettségének, folyamatosságának biztosítására több közgyűlési határozat született, de e tekintetben munkájuk további javításra szorul.

Az éves költségvetés jóváhagyása, a zárszámadás elfogadása, a vagyonnal való gazdálkodás, intézmény alapítása, társulás létrehozása – a törvényi előírásoknak megfelelően – a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik (SzMSz III. fejezet). A vizsgálat megállapítása szerint ezt a

hatáskört a közgyűlés megfelelően gyakorolja.

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott feladatok ellátására az OCKÖ és elnöksége több szociális, kulturális, oktatási jellegű programot, koncepciót dolgozott ki és hozott létre ilyen típusú szervezeteket.

Így több programot dolgoztak ki,

~ Ajánlás a Népjóléti Minisztérium számára a cigány szociális központok országos hálózata kialakítására,

~ A halmozottan hátrányos helyzetű fiatalokat nevelő általános iskolák interkulturális oktató-nevelő munkáját segítő szakmai, módszertani program,

~ Magyarországi Cigányság Művelődési Központ programja.

A programok, ajánlások közül a megvalósítás stádiumában a szociális lakásépítési koncepció van. A program célja a hátrányos helyzetben élők, első lakáshoz jutók segítése.

A program különböző kedvezmények (sokgyermekes családok, mozgássérültek) és széleskörű finanszírozás, illetve támogatás (helyi önkormányzati telekbiztosítás, központi forrás, megyei munkaügyi központok támogatása stb.) révén valósulna meg.

A program bonyolítására, lakások építésére, egy Szociális Építő Közhasznú Társaságot alapított az OCKÖ. Az alapító okirat 1996. III. 11-én kelt és a Cégbírósághoz III. 28-án küldték el bejegyzésre. A közgyűlés csak ezt követően III. 30-án hozott határozatot az alapításra. A közhasznú társaságot a Cégbíróság 1996. XII. 20-án jegyezte be. A Kht törzstőkéjét 3.000 ezer forintban állapították meg és a Társasági törvényi előírásoknak megfelelően mint pénzbeni betétet az önkormányzat 30 napon belül a társaság rendelkezésére bocsátotta. A Kht. a kísérleti szakaszban mintegy 200 lakás felépítését tervezi.

Az OCKÖ és a LUNGO DROM **1996-ban** létrehozta a **Roma-esély Alapítványi Szakiskolát Szolnok városban.**

Az alapító okirat szerint (1996.V.29.) az iskola célja a középiskolából kimaradt, vagy be sem jutó, jelentős hátránnyal, az általános és szakirányú műveltség hiányával küzdő cigány és nem cigány fiatalok képzése, szakképesítéshez juttatása.

Az iskola felzárkóztató jellegű, államilag elismert szakmunkás-bizonyítványt nyújt.

Az OCKÖ 88/1996. (VI.6-i) Elnökségi határozata alapján 990 ezer forinttal járult hozzá az alapító vagyonhoz és 1996. XI. 1-én 500 ezer forint, 1997-ben 800 ezer forint alapítói támogatást nyújtott az iskola működési költségeihez.

A tanulólétszám 54 fővel indult és az országban további négy hasonló iskola létrehozását tervezik.

Az **OCKÖ 1995-ben** a Minoritás Alapítvány által fenntartott és jogutód nélkül megszűnt Roma Kutatóintézet helyett **létrehozta a Cigányságkutató Intézetet**. Az Intézetet a magyarországi cigány kisebbség életének, életmódjának, kultúrájának kutatására, a kutatások eredményének gyűjtésére, rendszerezésére és közzétételére hívták létre. Elkészült az Intézet alapító okirata az 1996-97. évi kutatási programja, költségvetése. Az intézetnek a költségvetési szervek sorába történő bejegyeztetési kérelmét 1996. V. 30-án a PM-nek megküldték. Az Intézeti igazgatói állást pályázat útján töltötték be.

Az OCKÖ, mint alapító 1996-ban 936 ezer forinttal támogatta az Intézetet. Az Intézet költségvetési szervvé történő átalakulásáig – az 1997. I. 15-i Megállapodás alapján –, illetve az **MKM 5 millió forint támogatás beérkezéséig a működés finanszírozását az OCKÖ átvállalta.**

Az OCKÖ 1995. IX. 8-án indította el a **Cigány Hírlap** kiadását. Az újság kiadási költségéhez a Magyarországi és Nemzeti Etnikai Kisebbségért Közalapítvány 9 millió forinttal, az OCKÖ 741 ezer forinttal járult hozzá. Az 1997. évre igényelt 14 millió forint odaitéléséről a Közalapítvány a vizsgálat idejéig nem döntött, így **jelenleg az újság kiadása szünetel.**

2. Az önkormányzat működésének, a gazdálkodás rendjének szabályszerűsége

Az OCKÖ működésének tárgyi feltételei fokozatosan alakultak ki, de a **székházhoz juttatás és elhelyezés a vizsgálat idejéig még nem történt meg.** A megalakulást követően Szolnokon, majd Budapest, Váci út 78/b-ben, jelenleg pedig a Rákóczi út 80. épület II. emeletén bérleményben nyertek elhelyezést. A bérleti szerződés szerint 1996-ban havi 140 ezer forint + ÁFA, 1997-ben 150 ezer forint + ÁFA bérleti díjat fizet az önkormányzat.

A végleges székházjuttatásról az 1066/1996. (VI.19.) számú Kormányhatározat rendelkezett. A Kincstári Vagyongazgatóság megvásárolta a magántulajdonban lévő **Budapest, XIV., Gyarmat u.85/B** címen lévő **ingatlant** (lakás, udvar, garázs). A rendeltetésszerű használathoz szükséges átalakítási tervek – az önkormányzat véleményének kikérésével – elkészültek, a kivitelező kiválasztására a Kincstári Vagyongazgatóság a közeljövőben pályázatot ír ki. Az átalakítás várhatóan az év IV. negyedében fejeződik be és az ingatlan ingyenes használatba adása azt követően történhet

meg.

Az OCKÖ működéséhez szükséges feltételek az 1995-96. évi beszerzett eszközök révén jelenleg biztosítottak, (pl. bútorok, számítógépek, személygépkocsi, telefonok, telefax) de az új székház végleges kialakítása további fejlesztéseket igényel. A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 63. § (4) bekezdése az OCKÖ működési költségeinek biztosítására **egyszeri vagyonyjuttatásként 60 millió forint-ot állapított meg**. Az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt az önkormányzatnak **35.253.000 forint névértékű MOL részvényt** ajánlott fel. A részvények árfolyamát az ÁPV Rt forgalommal súlyozott átlagár alapján a névérték 170,2%-ban állapította meg. (Így az árfolyami érték 60 millió forint.)

Az ÁPV Rt képviselője és az OCKÖ elnöke (1997.II. 18-án) aláírta a részvényvagyon átadásáról szóló megállapodást. 1997. II. 18-án a CODEX Értéktár és Értékpapír Rt-nek – "Értékpapíratadás-átvételi elismervényen" az OCKÖ átadta a részvénycsomagot és letéti szerződést kötött az Rt-vel. Az önkormányzat azóta letétben tartja a részvényeket, hasznosítására nem került sor.

Az OCKÖ és testületei működésével kapcsolatos hivatali teendők ellátására, gazdálkodási, pénzügyi, szervezési, koordinálási feladatok bonyolítására a közgyűlés Hivatalt hozott létre. A Hivatal jelenleg nem intézményként működik, hanem az OCKÖ elnöke, illetve elnöksége felügyelete alatt – az elnök által kinevezett vezető irányításával – **az önkormányzat szakmai, pénzügyi, gazdasági munkaszervezete**.

A Hivatal 6 alkalmazottal dolgozik, ebből egy ügyviteli dolgozót vállalkozói minőségben foglalkoztatnak. Valamennyi alkalmazottal munkaszerződést kötöttek, akik megfelelő szakirányú képesítéssel és gyakorlattal, munkaköri leírással is rendelkeznek. A megfelelő munkafeltételek, számítástechnikai háttér biztosított. Az OCKÖ könyvelését 1995. év végétől egy BT látja el a későbbiekben tárgyalt nagyfokú hiányosságokkal. **A Hivatal javuló munkája, személyi állománya, könyvvizsgáló alkalmazása** 1996. szeptembertől megbízási szerződés alapján **lehetővé tette, hogy 1997-től a könyvelést átvegye és saját szervezetén belül végezze** azt. Még nem készült el a Hivatal Gazdálkodási Pénzügyi Szabályzata, ezért mielőbb szükséges annak pótlása.

A gazdálkodás folyamatát, annak részterületeit érintő szabályzatokkal az OCKÖ rendelkezik, de azok egy része

korszerűsítésre és kiegészítésre szorul. Az önkormányzat **számveteli politikáját** a Bt elkészítette ugyan, de az sok kívánnivalót hagy maga után. Így például nem tartalmazza a beszámoló készítésének és a könyvvezetési kötelezettségnek a jogi alapjait (157/1992. (XII.4.) és a 8/1996. (I.24.)

Kormányrendelet)

- ~ az értékcsökkenési leírás módját,
- ~ a főkönyvi könyvelés és analitika kapcsolatát,
- ~ a fontosabb számla-összefüggéseket,
- ~ a beszámoló elkészítésének határidejét stb.

A **leltározási, selejtezési szabályzat** hiányos, nem tartalmazza a kiértékelés módját, az anyagi felelősség kérdését. A **pénzkezelési és gazdálkodási szabályzat** megfelelő, de célszerű kiegészíteni az elszámolásra kiadott összegek, előlegek tisztségviselőnként, vagy célra vonatkozó felső határ megállapításával.

A Bt által készített fenti szabályzatokon kívül az OCKÖ elkészítette az **ügykezelési-iktatási rendszer** számítógépes programját, amelynek gyakorlati bevezetése, illetve tesztelése folyamatban van.

A **kötelezettségvállalás, utalványozás, ellenjegyzés** és a bankszámla feletti rendelkezés jelenlegi rendjét az 1996.

VII.19-i közgyűlés fogadta el és az a Pénztár és Pénzkezelési Szabályzat mellékletét képezi.

A pénztári utalványozási jogot összeghatárhoz kötötték. Ennek értelmében az OCKÖ elnöke 1 millió forintig, afölötti összeg utalványozása az elnök és elnökhelyettes együttes aláírásával történhet. Az elnökhelyettesnek és alelnököknek 500 ezer forintig, a gazdasági vezetőnek pedig 100 ezer forintig terjed a jogosultsága. Az érvényesítést és ellenjegyzést a hivatalvezető végzi. A bankszámla feletti rendelkezés hasonló mértékű az előbbiekhöz, viszont az állammal szemben kötelező átutalások, közüzemi díjak esetében, valamint a Közgyűlés Elnökségi határozatok alapján a hivatalvezető rendelkezési joga összeghatár nélküli (korlátlan).

A utalványozás **rendje** biztosítja az összeférhetetlenség elkerülését, lehetővé teszi a gazdálkodás folyamatosságát és megfelelően él a hatásköri feladatok megosztásával.

A kötelezettségvállalás értékhatárait viszont nem rögzítették.

Az OCKÖ alapfeladatain túlmenően vállalkozási tevékenységet nem folytat, az intézmények és Kht. alapításánál a jogszabályi előírásokat betartották.

3. A beszámolási kötelezettség teljesítése, a költségvetés készítése és végrehajtása

Az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat 1995. évi és 1996. évi pénzügyi folyamatainak számviteli regisztrálását megbízási szerződés alapján egy Számviteli és Szolgáltató Bt (továbbiakban: Bt) végezte. A **megbízási szerződésben**, amelyet 1996. évre 1996. június 1-én kötöttek 85.000,-forint + ÁFA havi díjban állapodtak meg. A megbízott egyebek között vállalta a könyvvezetést az önkormányzatra vonatkozó számviteli szabályok szerint, az analitikus nyilvántartások vezetését, az éves beszámoló, illetve számviteli kimutatások, jelentések elkészítését, adókkal, a TB-vel kapcsolatos kötelezettségek megállapítását, bevallását, a bérszámfejtést, stb. A megbízási szerződés nem tartalmazza a havi zárás, a főkönyvi kivonat és a könyvviteli beszámoló elkészítésének határidejét, nem teljesítés esetén a szankciókat. A szerződés 4. pontja folyamatos heti két alkalommal történő könyvelést ír elő, valamint a 9. pontban havi rendszerességű tájékoztató adását az önkormányzat pénzügyi helyzetéről. A vizsgálat megállapítása szerint ezek teljesítésére nem került sor. A Bt-nek a megbízási szerződés szerinti díjat 1996. szeptember 30-ig kifizették az elnök, vagy alelnök, illetve hivatalvezető utalványozása mellett, de az ismertetett problémák miatt 1996. IV. negyedévére kifizetés már nem történt.

Az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat tevékenysége szerinti éves összes bevétele meghaladja az 50 millió forintot, nem folytat vállalkozási tevékenységet, következésképpen egyszerűsített éves beszámolót készít és kettős könyvvitelt vezet.

A hivatal vezetőjének és az OCKÖ elnökének többszöri szóbeli és írásbeli felszólítása ellenére, valamint a helyszíni vizsgálat időtartama alatt az ÁSZ ellenőrök írásos megkeresésére az **1995. évi beszámolót a Bt csak 1997. május 12-re készítette el.**

Az 1995. évi egyszerűsített éves beszámoló szerkezeti felépítésében (mérleg és eredménykimutatás) megfelel a 157/1992. (XII. 4.) Korm. rendelet 3. sz. mellékletében előírtaknak.

Az 1995. évi egyszerűsített éves beszámolóban szereplő tételek egyenként összevetésre kerültek az elkészített főkönyvi kivonattal. Az egyezőség megállapítható volt. Ezen túlmenően a beszámoló egyes tételeinek szűrőpróbaszerű vizsgálatára került sor, így az immateriális javak és tárgyi eszközök nettó

értékének, a bevételek tekintetében a Művelődési és Köznevelési Minisztériumtól pályázat útján kapott pénzüsszegnek, valamint a követelések összegének meghatározására. Ezeknél az analitika és a beszámoló között eltérés nem volt. **A pénzeszközök tekintetében** a beszámoló és a főkönyvi kivonat megegyezik egymással (16.468 ezer forint). Ebből 13.617 ezer forint a bankszámlán, 326 ezer forint az elkülönített bankszámlán szerepel. Az OCKÖ-nél 1996. év elejéig két pénztár működött, az egyik Budapesten a másik Szolnokon, közöttük a pénzmozgást nem egyeztették, illetve a könyveléskor a bevételek és kiadások egyenlegét nem azonosították a pénztárnapló zárópénzkészletével. A két bankszámla és a mérlegben szereplő pénzüsszeg közötti eltérés a házipénztár záróállománya (2525 ezer forint).

Az 1995. évi zárszámadást - tájékoztató jellegű adatok alapján - az OCKÖ Közgyűlése az 1996. július 19-i ülésén a 42/1996. (VII.19.) számú határozatával elfogadta, abban viszont a teljesített bevételeket és kiadásokat, azok főösszegét és a zárópénzkészletet nem rögzítették.

A közgyűlési előterjesztés alapján a jóváhagyott 1995. évi zárszámadás az alábbi főbb előirányzatokat és teljesítéseket tartalmazza:

Megnevezés	Előirányzat millió Ft	Megoszlási %	Teljesítés millió Ft	Megoszlási %
<u>Kiadások</u>	8,2	11,5	3,6	5,9
Beruházási jellegű kiadások				
Folyamatos dologi kiadások	8,5	11,9	7,9	13,0
Személyi jellegű kiadások	28,3	39,6	25,7	42,3
Támogatások	4,5	6,3	5,9	9,7
Elnöki és személyi rendelkezésű keret	3,6	5,0	3,4	5,6
Egyéb elhatárolt összeg	18,4	25,7	14,3	23,5
Összes kiadás:	71,5	100,0	60,8	100,0
<u>Bevételek</u>	71,5		71,5	
Állami támogatás				
Egyéb bevétel	–		5,8	
Összes bevétel:	71,5		77,3	
Záró pénzkészlet:			16,5*	

* Tájékoztató adat

Az 1996. évi költségvetés tervezésére - személyi változások

miatt - csak 1996. június hónapban került sor, ezért az két részből áll, az 1996. január 1-től május 31-ig már eltelt időre és az 1996. június 1-től december 31-ig terjedő időszakra oszlik.

Az 1996. évi költségvetésről szóló 1995. évi CXXI. tv. melléklete alapján az OCKÖ 1996. évi támogatása 90 millió Ft-ban került megállapításra. Ez az összeg a működés megkezdésének évéhez, azaz 1995. évhez viszonyítva 25,9 %-os növekedést jelentett, és az 1996. évi - nyitó pénzkészlet nélküli - összes bevétel döntő hányadát - 85,7 %-át - teszi ki. Az OCKÖ Közgyűlése az 1996. évi költségvetés jóváhagyásáról - az SZMSZ-nek megfelelően - határozattal döntött. A Közgyűlés 1996. július 19-én a 45/1996. (VII. 19.) számú határozatával a tervezett bevételi és kiadási főösszeg meghatározása nélkül elfogadta az 1996. évi költségvetési előterjesztést. A közgyűlés felhatalmazást adott az elnökségnek, hogy a költségvetés 10 %-áig a keretek között átcsoportosíthat.

A jóváhagyott 1996. évi költségvetés viszonyítva az 1995. évi zárszámadáshoz az alábbi főbb előirányzatokat tartalmazza:

Adatok: millió Ft-ban

Megnevezés	1995.évi	1996.évi			1996. évi terv
	tény	kv.felh.	részskv.	terv	1995.évi tény
		I.1-V.30.	VI.1.-XII.31.		%
Beruházási jellegű kiadások	3,6	5,0	5,6	10,6	294,4
Anyagktg., igénybe vett anyagjellegű szolgáltatások	7,9	5,6	9,4	15,0	189,9
Személyi jellegű kifizetés, személyi jellegű egyéb kifizetés, TB járulék	25,7	29,3	28,3	57,6	224,1
Támogatások (megyei irodák működésére, egyéb szervezetek részére)	5,9	8,8	8,6	17,4	294,9
Elnökségi és személyi rendelkezésű keret	3,4	5,9	0,6	6,5	191,2
Egyéb elhatárolt összeg	14,3	3,9	1,8	5,7	39,9
Összesen:	60,8	58,5	54,3	112,8	185,5

A fentiek szerint a költségvetés legnagyobb tételét a személyi jellegű kiadások (költségtérítés a közgyűlés tagjainak, főállású dolgozók nettó munkabére, megbízási díjak) alkotják, ez teszi

ki az 51,1 %-át, majd ezt követi a megyei irodák működésére biztosított költségvetési keret 15,4 %-kal és az anyagköltség, igénybevett anyag jellegű szolgáltatások 13,3 %-kal.

Az önkormányzatnak az 1996. évi 90 millió Ft költségvetési támogatáson kívül bevételi forrása volt a Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítványtól Cigány Hírlapra (9.500 ezer forint) és oktatási programokra (780 ezer forint) kapott összeg, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium juttatása (2.880 ezer forint) oktatási és továbbképzési programokra, a Megyei Munkaügyi Központok támogatása (765 ezer forint) közhasznú munkások foglalkoztatására, valamint a bankszámlán kezelt összeg után a pénzügyintézet kamattérítése (760 ezer forint).

Az 1996. évi költségvetési támogatás tárgyhónapra jutó időarányos része minden hónap 2. és 9. napja között érkezett az OCKÖ bankszámlájára.

Az 1996. évi beszámolót a Bt 1997. május 23-án készítette el, melyet az önkormányzat a helyszíni vizsgálat befejezését követően küldött meg a vizsgálatot végzők részére. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból megállapítható, hogy a mérlegben szereplő adatok a főkönyvi kivonat egyenlegeivel megegyeznek.

Az értékcsökkenés elszámolásának felülvizsgálata alapján a főkönyvi könyvelés adatait az analitikus kimutatások alátámasztották. A vizsgálat során a képzőművészeti alkotásoknál egy darab festmény nyilvántartási értékét módosították a valóságos bekerülési értéknek megfelelően (300 ezer forintról 150 ezer forintra).

Az 1996. évi tervezett 112.847 ezer forint bevétellel szemben a tényleges teljesítés 119.168 ezer forint (105,6 %). A rendelkezésre álló forrás felhasználásra került. A **működési kiadások** legnagyobb tételét kitevő személyi kiadások és azok közterhei a tervezetthez képest csökkentek (80,1 %-ra), de ennek ellenére az összkiadás legnagyobb tételét 35,6 %-át jelentik. Ezzel szemben a dologi kiadások tervezett összegéhez képest a tényleges felhasználás majdnem kétszeresére nőtt.

Ezen belül jelentős nagyságrendet képvisel a telefon és postaköltség (6.047 ezer forint), a belföldi kiküldetés (10.822 ezer forint). Az önkormányzat ezen túlmenően jelentős összeget fordít a helyi kisebbségi önkormányzatok, országos etnikai szervezetek, arra rászoruló személyek támogatására.

Az OCKÖ Közgyűlése **az 1997. évi költségvetését az 1997. február 1-i ülésén tárgyalta és fogadta el, annak a 96 millió Ft bevételi és kiadási főösszegnek a megjelölése nélkül, amelyet az Országgyűlés az 1996. évi CXXIV. tv. 1. számú**

mellékletében **meghatározott.**

(A költségvetés jóváhagyásakor a pénzmaradványt forrásként nem vették figyelembe, azt a csatolt mellékletek tartalmazzák).

A jóváhagyott 1997. évi költségvetés az alábbi főbb előirányzatokat tartalmazza:

Megnevezés	Összeg millió Ft	Megoszlási %
Képviselő-testülettel kapcsolatos kiadások	52,5	54,7
Hivatal működési költségei	34,6	36,0
Beruházások (cégautó lízingelés, könyvelési szoftver vásárlás)	1,7	1,8
Vállalkozói díjak (tanácsadók, szakértők, ügyviteli munkatárs)	4,7	4,9
Roma Esély Szakiskola támogatása	1,2	1,2
Tartalék rendkívüli kiadásokra	1,3	1,4
Az 1997. évi támogatásból tervezett kiadások összesen:	96,0	100,0

Az 1997. évi költségvetés legnagyobb tételét a képviselő-testülettel kapcsolatos kiadások és a hivatal működési költségei alkotják.

Képviselő-testülettel kapcsolatos 1997. évi tervezett kiadások: (millió Ft-ban)

- ~ Költségtérítések (40 fő képviselő 45.000,- Ft/fő/hó),
5 fő képviselő 65.000,-Ft/fő/hó) 25,5
- ~ Elnökségi tagok saját felhasználású keretei (7 fő elnökségi tag 80.000,-Ft/fő/hó) 6,7
- ~ Közgyűlés költségei 2,4
- ~ Elnökségi ülések költségei 1,6
- ~ Koordinációs Testület költségei 0,6
- ~ Megyei irodák költségei 13,8
- ~ Utazási költségek 1,2
- ~ Elnökségi keret 0,7

Mindösszesen képviselő-testülettel kapcsolatos kiadások
52,5

Hivatal 1997. évi tervezett működési költségei:

- ~ Főfoglalkozású alkalmazottak munkabére és közterhei 15,2

- ~ Közhasznú munkások munkabére és közterhei
0,3
- ~ Egyéb személyi jellegű kiadások
(munkába járás költségei, étkezési hozzájárulás,
túlóra kifizetés) 3,4
- ~ Egyéb vegyes kiadások (pl. telefon,
postaköltség,
iroda bérleti díj) 5,7

Mindösszesen a hivatal működési költségei 34,6

Az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat választott tisztségviselőinek tiszteletdíját 1997. évben nem terveznek fizetni.

Az OCKÖ a társadalmi szervezetekre vonatkozó 114/1992. (VII. 23.) sz. Korm. rendelet szerinti gazdálkodó tevékenységet folytat, és 1996. február 1-től a 8/1996. (I. 24.) sz. Korm. rendeletben előírt beszámoló készítési és kettős könyvvitel vezetési módot alkalmazza.

A költségvetési támogatásból vásárolt immateriális javak és tárgyi eszközök egyedi nyilvántartásának felfektetése megtörtént.

A nyújtott kölcsönökről az elnökségi határozatokból és a pénzügyi ellenőrző bizottság jelentéséből lehetett tudomást szerezni. Az ellenőrző bizottság jegyzőkönyve alapján 1995. évben 5.560 ezer forint volt a kölcsön összege, ebből 1996. május 31-ig 1.135 ezer forint visszafizetésre került és további 3.720 ezer forint visszafizetését tervezték 1996. december 31-ig. A kölcsönök nyújtásának rendjét a korábbi ÁSZ vizsgálat javaslata alapján szabályzatban megállapították. Az 1996. évre vonatkozóan egy kölcsönszerződést tudtak bemutatni, ami viszont alakilag kifogásolható, nincs aláírva a kölcsönadó részéről. 1996. év végétől kölcsönök nyújtására nem került sor. A költségvetésben meghatározott összegű **költségtérítéseket előlegként** egyénenként analitikus nyilvántartásban kimutatják és **a megyei irodáknak utólagos elszámolásra biztosított támogatást is nyilvántartják.** Az elszámolás is ezek szerint történik. **Az előlegekkel és a megyei irodák támogatásával való határidőre történő elszámolás nem érvényesült teljeskörűen,** ennek megvalósulására elnökségi határozatot hoztak, melynek értelmében a következő havi költségtérítés, illetve negyedévi iroda támogatás folyósításának feltétele az előzővel való elszámolás.

Áttekintettük az önkormányzat **1996. május és november havi készpénz- és bankszámla forgalmát.**

A bevételi és kiadási pénztárbizonylatokat szigorú számsorrendben használják fel. **Általános hiányosság** volt,

hogyan az 1996. május havi bevételi és kiadási pénztárbizonylatokról hiányzott a kitöltő szervezet neve, a belföldi kiküldetési rendelvevényekről a saját gépjármű igénybevételének engedélyezése, több esetben a kiadási pénztárbizonylatokat nem utalványozták, a mellé csatolt számlákról és egyéb iratokról az érvényesítő aláírása hiányzott, eszköz vásárlása esetén az átvevő nem igazolta az átvételt. Az 1996. november havi pénztárbizonylatok kitöltése gondosan, körültekintően történt.

Az OCKÖ-nél a bevételi és kiadási előirányzatok felhasználására az 1996. július 19-i közgyűlésen pénzgazdálkodási szabályzatot fogadtak el, amely megszabja a kötelezettségvállalás és az ellenjegyzés, az érvényesítés, utalványozás rendjét.

Az önkormányzat a költségvetés végrehajtása során a vállalt kötelezettségének pénzügyi fedezetét biztosította, amit az is bizonyít, hogy mindkét évben hitel felvétel nélkül gazdálkodtak. Az Országgyűlés által biztosított éves költségvetési támogatáson felül - elsősorban pályázatok útján - igyekeztek a saját bevétel növelésére. (Pl. Cigány Hírlapra, Cigányságkutató Intézet működésére.)

A vállalt kötelezettségek teljesítése és az igénybevett szolgáltatások ellenértékének kiegyenlítése nagyjából készpénzben történt. A nagyarányú készpénzforgalom összefügg azzal, hogy a képviselők az ország különböző pontján fejtik ki tevékenységüket.

Az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat Képviselő-testületének **Pénzügyi Ellenőrző Bizottsága** 1996. április 11-12-én áttekintette az előző - 1995. november 2-án, 3-án, 15-én tartott, az 1995. évi megalakulástól az 1995. szeptember 30-ig terjedő időszakra vonatkozó - vizsgálata kapcsán, valamint az ÁSZ ellenőrzés során - 1995. november 22-től 1996. január 5-ig - feltárt hiányosságok megszüntetésére tett intézkedéseket, az 1995. évi gazdálkodást elemezte. Megállapításait és javaslatait jegyzőkönyvbe foglalta.

A vizsgálati tapasztalataink megerősítik az ellenőrző bizottság megállapításait, ezért a hiányosságok kiküszöbölésére tett javaslataikkal teljeskörűen egyetértünk.

Az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat Közgyűlésének 1996. július 19-i jegyzőkönyvi kivonata szerint az Ellenőrző Bizottság jelentését megtárgyalták, de arról határozatot nem hoztak.

Egyéb vizsgálati megállapítások

A nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatok, szervezetek és programjuk pénzügyi finanszírozása, illetve támogatása több

csatornán történik. Az OCKÖ részére az éves költségvetési támogatás jelenti a működés alapvető pénzügyi feltételét. A 45/1996.(V.24.) Ogy. határozat 67 etnikai szervezet számára 31 millió Ft támogatást nyújtott szervezeti és működési költségének fedezetére.

A különböző alapítványok – Magyarországi Cigányokért Közalapítvány, a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány – a kisebbségi kompenzációs keret, a helyi önkormányzati támogatások is jelentős pénzügyi forrást jelentenek. Bár az egyes pénzügyi bevételek rendeltetése más és más, de ezek szétaprózva, nem koncentráltan kerülnek elosztásra és felhasználásra s ezáltal a támogatás hatékonysága csökken.

Az OCKÖ éves költségvetésének, mintegy 20-25%-át a Megyei Irodák támogatására fordítja. A 1125/1995.(XII.12.) Kormányhatározat által előírt cigány kisebbségi területi érdekképviselési rendszer létrehozásához a megyei közgyűlések igyekeznek támogatást biztosítani, de ez nem jelent végleges megoldást.

II. Összegző megállapítások, következtetések

Az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat vizsgált időszak alatti munkáját a javuló szervezettség és szabályozottság mellett a tényleges érdemi érdekvédelmi- és képviselési munka előtérbe helyezése jellemzi.

Az SzMSz megfelelő keretet ad a vonatkozó törvényben megfogalmazott önkormányzatiság kiteljesedéséhez, a különböző döntéshozó szervek és a végrehajtás közötti munkamegosztás megfelelő gyakorlásához.

A kapcsolatépítés és teremtés után kialakították azokat a szervezeti kereteket, amelyek alkalmasak a kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott feladatok ellátására. A megyei irodák működésének tapasztalatai – a fennálló problémák ellenére – bebizonyították annak létjogosultságát és szükségességét.

A konkrét programok, akciók elindításánál, szervezetek létrehozásánál, amelyek kulturális, szociális oktatás terén történtek, érvényesültek a törvényi előírások.

Az Országos Cigány Kisebbségi Önkormányzat az 1995. évi és 1996. évi költségvetését a központi támogatás ismeretében összeállította, és azt a közgyűlés jóváhagyta. Az elnökség pedig határozat alapján a működés anyagi, pénzügyi feltételeinek folyamatos biztosításáról gondoskodott. A tervszerű és megalapozott gazdálkodáshoz szükséges rendszeres

könyvvezetés, valamint a megfelelő analitikák, a döntéshez szükséges információk hiánya nehezítette a gazdasági folyamatok irányítását, a pénzügyi folyamatok áttekintését. Mindezt döntően a könyvvezetéssel megbízott Bt munkájának hiányosságai idézték elő.

Az önkormányzat működésének személyi, tárgyi feltételei biztosítottak, a végleges székházhoz jutás az év végére várható. Az egyszeri vagyonyjuttatást az önkormányzat MOL részvényekben megkapta. Az Önkormányzat Hivatala a pénzügyi-gazdasági feladatok önálló végzésére alkalmassá vált.

III. Javaslato

Az önkormányzat a jelentést a soron következő ülésén tárgyalja meg, s az alábbi javaslatainkra tegyen intézkedéseket.

1. A gazdálkodással összefüggő testületi határozatokban a legfontosabb tartalmi elemeket - kiemelten a költségvetés, a beszámoló főösszegei, tartalék, zárópénzkészlet, felhasználható maradvány, stb. - is rögzítsék a törvényes működés, a végrehajtás számonkérhetősége érdekében.

2. A folyósított előleg tételes analitikus nyilvántartására, az elszámolás zárt rendszerének kialakítására fordítsanak fokozott figyelmet.

(Elszámolási határidők betartása, az újabb előlegek kiutalásának az elszámolás hiányában történő tilalma, stb.).